

Handwritten numbers and symbols on the right edge of the page, including '2.', '3.', and '4.', possibly indicating page numbers or a list.

14403.

23.

DISPUTATIO JURIDICA
DE
NUPTIIS,

1663, 2.
11

Earumque requisitis necessariis

Quam,
DIVINI NUMINIS AUSPICIO
PRÆSIDE

Nobilissimo, Amplissimo, & Consultissimo
VIRO

DN. ARNOLDO,
MAURICIO HOLTERMANNO

J. U. D. Eiusdemque, ut & Historiarum, & Eloquen-
tia, PROFESSORE
publico

Dn. Præceptore, Patrono, ac Fautore suo semper &
semper devenerando,

Publicæ disquisitioni exponit

JOHAN HEINRICH Goldschläger

MINDA WESTPHALUS

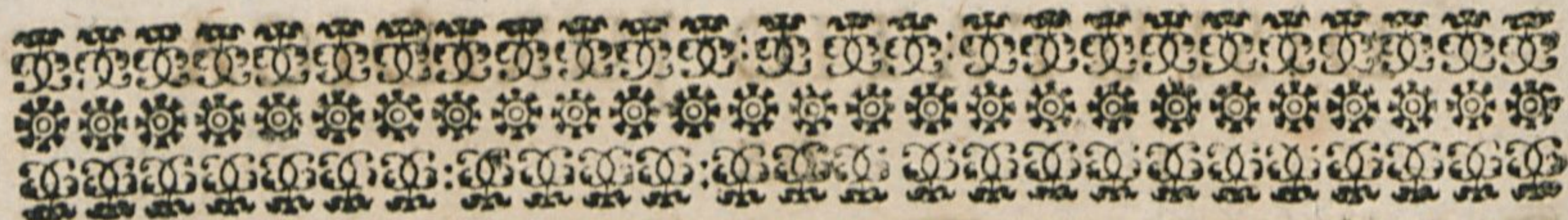
Auth: & Resp.

Ad diem Maij loco horisq; consuetis

MARBURGI CATTORVM

Typis SALOMONIS SCHADEWITZII, Acad. Typogr.
Ann. M. DC. LXIII.

V I R I S

Magnifico, Nobilissimis, Amplissimis, Con-
sultissimis, ac Pru-
dentissimo.

DN. DANIELI, ERNESTO à DEXEN
RHE SERENISS. ELECTORIS BRANDENB.
in Princip. Mindensi Consiliario dignissimo, Patrono, Promo-
tori, ac cognato suo semper & semper colendo

DN. JOHANNI HEINRICO BECKER
J. U. D. Præclarissimo, ac in repub. Hannoverana
præctico famigeratissimo, Mæcenati, Patrono, ac Avunculo suo
devotissime colendo.

DN. HEINRICO GOLDSCHLAGER
Reip. Patriæ quondam senatori gravissimo, Parenti suo
æternis obsequiis prosequendo.

In

Publicam debitæ pridem observantiæ testificatio-
nem, & prolixiorẽ sui, studiorumq, suo-
rum commendationem

Hocce Exercitium Academicum di-
cat, offert, consecrat,

JOH. HEIN. Goldschläger.

F. N. S. S. T.

THESIS I.

Inter societates omnium primam & simplicissimam esse illam, quæ inter virum & uxorem coaluit, nemo sana ratione utens negabit, siue enim illa *matrimonium*, siue *Nuptia* siue *coniugium* dicatur perinde hoc esse ■ statuimus.

II.

Dicuntur autem *Nuptia* inde, quod nova nupta, pudoris ergo olim se obnuberet, indicans verecundiam nuptiis præire debere; *Matrimonium* vero à matris nomine dictum vult *Gell. l. 14. c. 6.* non quidem jam adepti, sed spe adipiscendi, cum fœmina ob id nubere debeat, ut mater fiat; alii inde putant dictum, quod mater in prole gignendâ, fovenda, & sustentanda, patiores sustineat partes, infans enim matri ante partum onerosus, in partu dolorosus, post partum laboriosus est. *Conjugium* quoq; à coniungendo recte dici, extra dubium erit, coniunguntur enim hæ duæ personæ, ad onera matrimonii communi iugo portanda: cum enim mulier viro legitime coniungitur, conjugium est. Hinc alii differentiam inter *Nuptias* & *Matrimonium* inferre conantur, putantes,

A 2

Nuptias

Nuptias tantum esse celebritatem matrimonii, matrimonium vero conventionem illam, quæ solo consensu perficitur, Myns. ad inst. de patr. potest.

III.

Hanc matrimonii arctissimam consociationem, quæ Natura, Lege, vel Canone non prohibere contrahitur, nobis Imperator *in princ. Inst. de patr. potest.* definit. Quod sit *Viri ac Mulieris conjunctio, individuum vitæ & consuetudinem continens.* Quibus innuere voluit Imperator noster, unam & non plures uxores ducendas esse Deus quoque ipse primorum parentum exemplo idem hoc nobis significare voluit; Et licet Lamech primus ab hoc Dei ordine discesserit *Gen. 4.* & post diluuium, aliquot primæ institutioni contraria exempla Deus toleraverit; Filius tamen Dei nos ad primam illam institutionem retrahens, dixit, *Matt. 19. ab initio non erat sic,* addendo dictum illud primum, *erunt duo in carne una.* Non itaque de horum qui post diluuium vixerunt excusatione solliciti erimus, nec volumus, nec possumus, hanc polygami-
am defendere, cum non exemplis, sed legibus judicandum sit. *l. nemo C. de sent.*

IV.

Polygami-
am jure quoque civili prohibitam esse cernimus, ducens enim plures uxores non tantum fit infamis *l. 1. ff. de his qui not. infam.* sed etiam pæna stupri punitur, *l. cum qui duas C. de adult.* quæ est, ut honestiores confiscatione dimidiæ partis bonorum puniantur, humiliores vero cum corporis castigatione relegentur *§. 4. Inst. de publ. jud.* Hodie vero ducens plures uxores ex constitutione CAR. V. capite plectitur. Dicitur dein in definitione *Viri & Mulieris,* ad ostendendum omnem

omnem reliquam conjunctionem, vel sub una specie, vel sub
diversa, esse detestabilem, *levit: cap. 20.* cum & sodomiti-
cum peccatum, sub poena capitis prohibitum sit, *l. cum vir C.*
de adult: Hodie vero ex laudabili constitutione C A R. V.
igne concremari soleant & debeant.

V.

Conjunctio, cujus Imper: in *definit. nupt.* dicto loco men-
tionem facit, de animorum potius quam de corporum con-
junctio intelligenda est, scimus enim ex *l. Nuptias 30. ff. de*
R. I. consensum, non vero concubitum facere Nuptias & *l.*
cum hic status 32. §. si mulier ff. de donat. inter Vir. & Vxorem
& *l. cui fuerit 15. ff. de cond. & demonst.* Consensus inquam
facit Nuptias, qui in præsens tempus confertur, nam in futu-
rum collatus non facit Nuptias, sed sponsalia *l. 1. ff. de spons.*
Intelligendum autem hoc erit de perfectione prima, quæ
consistit in ipsa forma, ex qua res sortitur speciem, & est in-
divisibilis animorum conjunctio. Non autem de perfectio-
ne secunda, quæ residet in operatione rei, per quam res fi-
nem suum attingit, & in matrimonio est prolis generatio,
quam perfectionem J Cti vocant consummationem *sub.*
dis. 2. Aph. 13.

VI.

Parum autem refert præsentes an sibi desponsentur, an
absentes, cum etiam absens absenti deponari possit *l. 4. l. 11.*
ff. de spon. Eadem quoque ratione parum refert in nuptiis
contrahendis, coramne an vero per inter nuncium vel epi-
stolam initæ fuerint *l. fin. ff. de spons.* Neque etiam ad earum
perfectionem pertinet deploratio virginitatis, sed pactio con-
jugalis, & ut eleganter J Ctus Ulpianus ait, non coitus matri-
moni-

monium facit, sed maritalis affectio, *l. cum hic status 32. §. si
mulier sup. de don. inter Vir & Vx*: Adeo autem hoc matri-
monium solo consensu contractum firmum & validum est, ut
nec Summus Pontifex illud queat dissolvere: Vir enim &
mulier conjuges erunt, etiamsi corpore nunquam conveni-
ant; Et sponsa debet secundum honestatem lugere mor-
tem sponsi tanquam viri sui *l. 2. C. de secund. Nupt. c. si quis 27.
q. 2.* ideoq; sponsam fratris sui quis ducere prohibetur, quia
sponsa sit consensu animi vera uxor *Myns. ad Inst. de pat. pot.
in prin.*

VII.

Porro Imperator ait matrimonium esse *individuum vite
consuetudinem*; Quibus verbis non tantum domesticam so-
cietatem & conversationem significari vinnius vult, sed etiam
quandam communionem, & indivisum rerum omnium in-
ter conjuges usum fundatamque habet hanc suam sententi-
am in *l. 1. ff. de ritu Nupt.* Dotis tamen dominium durante
matrimonio penes virum est, non vero uxorem, cujus causa
dicitur esse perpetua, quia hac mente datur, ut perpetuo
apud accipientem maneat, *l. 1. ff. de jur. dot.* Nos scimus illos,
qui matrimonium contrahunt, talem habere animum, ut per-
petuo convivere velint, & licet eorum animi mutarentur, ta-
men non nisi lege censente resilire possint. Accedit quod
Deus genus humanum non voluerit ut pecudes vagari com-
mixturebus, sed marem & feminam certo ordine conjungi,
& id circo ab initio statuit, ne dissolverentur conjugia, inqui-
ens, *Erunt duo in carne una*: i. e. inseparabiliter juncti, sicuti Do-
minus ipse in hanc sententiam hoc dictum citat, *Matth. 19.*
Sed postea laxata veteri disciplina, divortia introducta, quæ
cum

cum jam ante moſen uſitata eſſent ipſe illa etiam permittit ;
Deut. 24. & quidem propter duritiem cordis judeorum.

VIII.

Non tamen temere, & pro lubitu partis unius Divortia fieri debent, ſed ſecundum leges juris Divini, quia quod Deus conjunxit, id homo ne ſeparet ſcilicet, violenter, ſine lege, ſine ratione, non enim homo ſeparat, quos pœna damnat, quos reatus accuſat, quos maleficium coaretat, *Schneid. tract. de nupt. part. 4. n. 4. & 5.* Sed hoc hic per ſequi nobis non eſt animus, ad ſuum uſque ad locum illud rejicientes, & ex inſtituti ratione, paucis de cauſis matrimonii, de perſonis ad id habilibus, deq; conſenſu ejuſdem legitimo, & denique de ejus diſſolutione, primo, bono cum Deo agemus.

IX.

Cauſa prima efficiens nulla alia erit, quam Deus ipſe, qui jam à primo mundi diluculo matrimonium inſtituit, primuſque omnium Paranympus fuit, & maris ac foeminae animos honeſto ac indiſſolubili vinculo arctiſſime colligavit. Nec deſiit poſtea amor ejuſdem erga conjugium, ſed & extra paradylum generis humani multiplicandi cauſa continuatus, *Gen. c. 4. v. 17. & c. 9. & in N. T. tam verbo, quam ipſemet facto confirmatus Matt. 5. v. 31. 32 & c. 19. 4. Job. 2. v. 1.* Variis quoq; laudibus matrimonium in S. S. exornatum videmus *Pſal. 127. 3. prov. 18. v. 22. Malach. 2. v. 14. Eccleſ. 25. 2. Epist. 1. ad Cor. 7. v. 2.* Cauſam ſecundam efficientem matrimonii cernimus, quando naturam tam hominum quam beſtiarum extremo ſaltem digito tangimus. Naturæ enim brutorum non minus ac hominum conjungendi hunc appetitum in eſſe Ci-

cerō

cerolib 1. offic. c. 1. bene expressit his verbis. Commune autem est omnium animantium conjunctionis appetitus, procreandi causa, & cura quadam eorum qua procreata sunt, & in sequent. Natura precipuum quendam amorem ingeneravit in eos qua procreata sunt. Bruta ergo non minus ac homines sobolem procreando genus suum conservare student, ita tamen, ut conjunctio illa qua brutis natura competit, homini non sit licita, nisi sub contemplatione matrimonii, l. 1. §. 3. ff. de just. & jure Menoch. l. 2. & arbit. jud. cap. 4. 20. num 56. Quinimo inter bruta nonnullas species reperire licet, qua vel hominum exemplo lege conjugii vivere, & ab incesta conjunctione abhorreere videntur, juxta illud senecæ.

*Fera quoq; ipsa veneris evitant nevos,
Generisq; leges inscius servat pudor.*

Veluti de Camelis refertur quod palam inter sese nunquam misceantur nec cum matre vel sorore unquam congregiantur, & inter Elephantos adulteria esse incognita statuit. *Plini, nat. Inst. lib. 142. Elianus lib. 9. c. 47.*

X.

Causa matrimonii *materialis* masculus & foemina est. *Formalis* vero erit conjunctio legitima, qua vis enim conjunctio matrimonium non facit, verum ea demum, qua perpetuae vitae consuetudinis habendae animo fit, secundum leges, non tam humanas, quam naturales & Divinas, id est ea qua fit ex voluntate Dei, proeunte fide ac pia praecatione, tum consilio ac consensu parentum &c.

XI.

Fines matrimonio praecipue tres assignantur. 1. Gloria Dei. 2. Ut mederi peccati, & refrenare possimus honestas
enim

honestas enim conjugii, tollit ruinam turpitudinis, & concupiscentiam pronam. Unde *Apost. ad Corint. ait. propter fornicationem, unusquisque habeat propriam suam uxorem, & unaquaeque suum virum.* 3. Ex propria & una hac uxore quaerere prolem, eam amare & educare sustentare, tum ad Dei gloriam, ut ejus regnum augeatur, tum ad utilitatem Reip. & ut *J. C. tus ait l. 1. ff. de Sol. matr.* ad replendam liberis hominibus civitatem, ut sint idonei, qui possint adhiberi ad gubernationem Reip. & politiarum.

XII.

De personis acturi, inter quos justae nuptiae constare possunt; Primo requiritur, ut sint *Cives Romani*, *Inst. de nupt. in princ.* Pro civibus autem Romanis habentur omnes ii qui in orbe Romano degunt *l. 17. ff. de stat. hom.* Secundo, ut personae haec sint *justae, legibusque definitae aetatis*; per miserunt autem eadem Romanae leges viris anno 14. inire matrimonium. Foeminis anno 12. ita enim Romanae leges pubertatem demetiere, licet alibi desiderent alios annos ut in *l. arrogato 40. §. 1. ff. de adopt.* Alii distinguunt inter pubertatem & matrimonio convenientem aetatem; Hic adscribunt in maribus annum 37. in foeminis annum 18. *Cell. in poli. l. 1. c. 2. §. 19.* quam tamen sententiam ex *Arist. l. 7. pol. c. 16.* de promptam putamus; nec ab hoc longe diversus *Plato, 5. de Rep. & 6. annum 30. masculis, 20. foeminis tribuens.* Nos definitionem juris civilis sequemur, quia post eam aetatem sexuum qualitates calescunt, & incentiva naturae commovetur. Si tamen & ante jure Canonico, praescriptam aetatem ad matrimonium aliquis idoneus existat recte nihilominus contrahit, quoniam canones pubertatem non ex annorum numero, sed potestate co-

B

cundi

eundi iudicandum statuunt. Sed hæc ad consequentiam non trahenda, cum iura constitui oporteat super his, quæ ut plurimum fiunt. *l. 3. l. 4. 5. & 6. ff. de L. L.*

XIII.

Prohibentur etiam matrimonium contrahere non nulli *ob defectum corporis*, puta si quis morbo fontico, hominem ad omnia negotia inhabilem reddente, & incurabili laboret. Hæc enim matrimonia inter personas morbis incurabilibus & maxime hæreditariis affectas, & si non omnem corporis usum tollant at tamen prohiberi debere ipsius etiam Reip. inter est, ne partibus inutilibus repleatur, leproso tamen ius canonicum permittit contrahere matrimonium, si nimirum invenerit, quæ sibi velit nubere, *c. 2. de conj. lepr.* Impotentia quoque cocundi tam ex parte viri quam foeminae matrimonio impedimento est *c. 2. de frig. & malefic.* Sicuti enim puer qui propter tenellam ætatem coire nequit, ad matrimonium aptus non est, sic etiam talis impotens: Non vero hi impotentes à matrimonio tantum arcentur, sed inter eos etiam contractum dissolvitur *l. 10. C. de repud.*

XIV.

Tertio nonnullæ personæ à Nuptiis arcentur *ob defectum animi, ut sunt furiosi* id est, qui cum rabie & evidenti furore feruntur, hi enim nuptias contrahere prohibentur, contractas tamen retinent, propter furorem enim supervenientem Nuptiæ non solvuntur. *l. 8. ff. de his qui sui vel alieni juris sunt l. 16. §. 1. ff. de rit. Nupt. l. furor 8. ff. de spons. can. neq. furiosus 32. q. 7.* His assimilantur mente capti, qui furiosis non adeo dissimiles sunt, sed furore tantum carent, *l. nec mandante 8. ff. de*

usu.

Et curat. dat. ab his. His addimus nimia ebrietate obrutos, ut propter eam non sciant quid agant, tum enim tam sponsalia quam nuptiæ nullius sunt momenti *c. unusquisq. 8. v. si tamen perjurium.*

XV.

Quarto quædam personæ Nuptias contrahere prohibentur *ratione cognationis naturalis.* Quare inter cognatos in linea recta conjugia omni jure sunt prohibita, neque inter eos qui parentum liberorumve loco sunt ullo modo matrimonia consistere possunt in infinitum; Naturam quoque præ tali coitu erubescere quasi cernimus, dum bruta non nulla admirando naturæ instinctu, talem coitum incestum detestantur, *Nov. 12. c. 1. Plin. nat. hist. d. loco.* Jure quoque divino hunc coitum prohibitum legimus *Levit. 18. v. 7. Ep. ad Eph. 5. v. 31.* Nec minus jure civili *§. ergo non omnes Inst. de Nupt. l. nupt 53. Et l. fin. ff. de rit. Nupt.* In linea etiam transversa, ut nimirum inter fratres & sorores Nuptiæ prohibitæ sunt, *§. 2. Inst. de Nupt.* Sive enim utrinq; hoc est fratres germani sive ex altero tantum parente id est consanguinei, vel uterini sint, nihil interest, *levit. 18. v. 19. item cap. 20. v. 17.* ubi propter tam nefariam copulam morti etiam adjudicantur *Deut. cap. 27. vers. 22.*

XVI.

Reliqui vero cognati lineæ transversæ ultra fratres & sorores, & qui in ista linea collocantur, de jure divino ac civili nuptias contrahere possunt *l. 4. Inst. h. t.* Quamvis canones nulla habita ratione olim hanc prohibitionem ad sextum usque gradum inclusive extenserint. *c. nulli 19. caus. 35. q. 2.*

B 2

hodie

hodie vero ad quartum inclusive *c. pen. & ult. X. de consang.*
 Gradus autem numerat hoc modo. In linea collateralis æquali
 hoc est si cognati, de quorum cognatione quaeritur æquali-
 ter distent à communi stipite, quo gradu alteruter distat à
 communi stipite, eo gradu distant inter se. In linea vero in-
 æquali cum alter propior, alter longior à communi stipite ab-
 est, quo gradu remotior à communi stipite abest, eo gradu
 distant inter sese *c. ult. de consag.* Quæ quoque computatio in
 causis matrimonialibus non minus, ac civilis in hæreditatibus
 & tutelis deferendis observatur. Affinitatis quoque venera-
 tione à quorundam nuptiis abstinendum esse, & recta ratio &
 leges suadent; Ut videlicet privignam, nurum, filiam fratris
 vel sororis meæ, uxorem filii fratris aut sororis, quia mihi filia-
 rum loco sunt, novercam, soerum, uxoris amitam, materte-
 ram, & patruum, atque avunculi sororem, quia matris locum abti-
 nent, ducere prohibeor, §. 6. & 7. *In si. h. t. l. nemini 17. c. eodem*
t. non facile 4. §. 7. ff. de grad. Inter comprivignos vero nuptiæ
 contrahi possunt, etsi fratrem, ex novo parentum matrimonio
 habeant, *l. 34. §. pen. ff. de rit. nupt.* quia nec jure sanguinis, nec
 affinitatis se invicem contingunt *Schot: Exam. jurid. part. 4.*
lib. 23.

XVII.

Hactenus de personis habilibus ad matrimonii contra-
 ctionem, sequitur jam aliud requisitum, consensus tam ipso-
 rum contrahentium quam parentum, sine quo nuptiæ ritè
 contrahi nequeunt, quod & Imperator expresse docet, *in*
princip. Int. h. t. Nec minus jure divino quam civili requiri-
 tur *Gen. 24. v. 57. & 58. l. 2. ff. de rit. nupt. l. cum hic status 32.*
§. si mulier ff. de donat. inter Vir & Vxor: l. cui fuerit 15. ff. de
cond. & de monst. & jure Canon. c. sufficiat, c. sic quippe, c. beata
maria

maria caus. 27. quest. 2. ita ut sine eo non subsistat nec subsistere possit. Si enim sine consensu nuptiæ subsisterent aut subsistere possent; sola copula carnalis, aut cohabitatio induceret nuptias, sed falsum prius, ergo & posterius: textus enim manifestus est in supradicta l. 30. ff. de R. 1. ubi Ulpianus respondet Nuptias non concubitus sed consensus facit, cui etiã congruit ejusdem Ulpiani responsum l. cum hic status 32. §. si mulier ff. de don. inter Vir & Vxor c. tua nos 26. & ibi Felinus & Panorm. X. de spons. Harp. ad rub. Inst de nupt. num. 38. Philip. Matth. ad d. l. 30. ff. de R. 1. Wesenb. in π. ff. de rit. nupt. num. 3. ver: cum autem ubi ait cohabitatione & præscriptione aliqua conjugium induci non posse, Paulus Tarnov. de conjugio l. 1. c. 77. Paulus Cyprius de jure connub. part. 1. cap. 4. §. 13. num. 10. ubi refert, si mulier viro concubitum petenti, eundem neget, nisi ipsam ducat, is autem tacens eam comprimat, quod tum ob defectum mutui consensus non teneatur eam ducere. Non enim ad exprimendum mutuum consensum sufficit, internæ mentis cogitatio, sed accedere debet externa mentis declaratio *Celt. poll. lib. 1 cap. 2. §. 7.*

XVIII.

Cum vero non solus contrahentium consensus periciat matrimonium, sed opus quoque sit consensu parentum, videndum etiam arbitror, quorum consensus præcedere debeat, ait enim *Schneid. in Tract. de nupt. num. 18.* Ad legitimum matrimonium, magis principaliter requiri consensum ipsorum contrahentium, qui est de substantia, & veluti causa efficiens matrimonii, & *l. Kittzelius in syn. matrim. c. 4. Theor. 2. ubi ait,* consensum ipsorum contrahentiũ, fundamentum & basin quasi nuptiarum esse, quod & apparet ex l. 2 &

19. de ritu. Nupt. l. 11. & 14. de spons. l. neq, 14. l. in coniunctione,
C. de nuptiis. Tacitum quoque parentum consensum suffice-
re, Bocerus docet adducens l. 7. ff. de spons. C. ut si proponis 5. C. de
Nupt. Ad id inter absentes per Epistolam vel inter nuncium
tam Nuptiæ, quam sponsalia, contrahi possunt; Hanc quoque
comparationem, sponsaliorum sc. & Nuptiarum eleganter
adducit Bronch ad l. 30. de R. I. ut & Wesenb. ad Tit. de spons.
num. 4.

XIX.

Cum autem non satis dixisse sufficiat an aliquid sit tale,
sed addi oporteat qua ratione magis vel minus tale sit, operæ
quoque precium autumo necessitatem consensus Parentum
ex ipsa juris ratione, secundum propositum deducere. Pri-
mum enim constat ius tam Naturale, & Civile, ut & Divi-
num, & Canonicum, necessitatem consensus Parentum re-
quirere. Leges enim naturæ quam maxime suadent ut liberi
Parentibus obediant, eosque honore debito afficiant, sicut
& I Consultus ait: l. liberto 9. ff. de Obs. par. & patr. & l. 2. ff. de
iust. & iur. si enim liberi Parentibus reverentiam & obsequi-
um in omnibus debent, certe quoque debent in hoc quod
ad gentem totam pertinet, nisi tamen expresse iniqua sit
parentum voluntas vid. H. G. de iure B. ac P. lib. 2. cap. 5. nu-
mero 10.

XX.

Civilis quoque ratio id ipsum non tantum suadet, sed et-
iam jubet, voluntatem enim filii patria potestas tam firmiter
cohibet, ut sine ea nil quicquam firmiter posse velle filius cen-
seatur, l. velle. 4. ff. de reg. iur. Corasi: 1. misc. 17. Joachim. beust.
de iur. connub. part. 2. de matr. c. 45. Bas. Monde: matrimon. part. 3.
c. 2. Paulus Cypraus de iure connub. part. 1. de spons. c. 6. §. 1. & 2.
Harpr.

*Harpr. ad princ. Inst. de Nupt. n. 23. & seq. & Ictus ait matrimonium
subsistere non posse, nisi consentiant omnes, id est tum hi, qui con-
tracturi sunt tum Parentes in quorum sunt potestate, l. 2. & l.
Nupt. 18. ff. de rit. Nupt. l. vidua 18. & l. in coniunctione 2. & l. nec
filium 12. C. de Nupt. Et est calus elegans in l. si nepos 9. ff. de ritu
nupt. ubi Ictus talem proponit facti speciem si nepos Avo fu-
rente in cuius est potestate, tam ipse quam pater eius, velit u-
xorem ducere, numquid hoc ei liceat in consulto patre suo, &
dubitationem movere videbatur, cum pater æq; in potestate
avi sit ac nepos, & qui subjectus est alieno juri alterum in po-
testate habere nequit, l. nam civium 4. cum l. sequenti ff. de his
qui sui vel alieni iuris sunt, l. pronunciatio 195. §. 2. de verb. Sign.
hac tamen ratione non obstante decidit ibi Imp. patris con-
sensum esse necessarium, & quidem addit voculam omnimodo
quæ singularem hujus rei Emphasin declarat.*

X XI.

Neq; interest, utrum parentes illi, honesti, frugi & boni
sint, an vero, improbi, pauperes vel prodigi tum quod pravis
dominis ac parentibus in rebus licitis de jure Divino æq; pare-
re teneamur ac honestis & bonis, *Epist. ad Coll. c. 3. v. 20.* tum
quod improbitas, paupertas, & prodigalitas, nō sint modi tol-
lenda patriæ potestatis, quæ in dubio adhuc perseverata præ-
sumitur, *l. sancimus C. de test. & l. pen. C. de ap.* Necessario er-
go requiritur patris voluntas ac autoritas, ut si ea de fuerit, a-
ctus sit omnino nullus, cum ommissio solennitatis, quemad-
modum, & formæ quæ pertinent ad rei substantiam, & inter
venire debent ab initio vitiant actum, *Dd. in l. universa, C. de
precibus & Ictus in l. paulus ff. de stat. hom.* expresse ait eum qui
genitus est ex ea conjunctione, quæ facta est parentibus
aut insciis aut invitis, non videri justum filium, argumentatur
enim

enim à causa ad effectum proprium, hoc modo: matrimonium iustum non est, quod insciis & invitis parentibus contractum est, ergo proles ex ea coniunctione suscepta, non est legitima, valet enim argumentatio à propriis causis ad affecta. Varias quoque pœnas in eos qui sine hoc consensu contrahunt constitutas de jure civili videmus: Primo enim ita coeuntes nec vir nec uxor esse censentur, §. 12. *Inst. de nupt. l. si uxor. 13. in prin. & §. 1. ff. ad L. jul. de adult.* Secundo dos & donatio propter nuptias invalidantur, *dict. §. 12. inst. de Nupt. l. cum hic status 32. §. ult. ff. de donat. inter Vir & Vxor l. manifestum 8. C. de nupt. l. 1. C. de incest. nupt.* Tertio liberi inde nati nec legitimi, nec in potestate patris nascuntur, sed sputiis & vulgo conceptis assimulantur *d. §. 12. Inst. de nupt. l. paulus respondit 1. ff. de stat. hom. item Wesenb. Bald. Harpr. & Dd. communiter omnes ad d. §. 12. Basilius Mon. de matr. part. 1. c. 2.*

XXII.

Jus quoque Divinum gravissime requirit, ut parentes elocent liberos suos, non enim tantum in veteri Testamento hujus rei exempla nobis passim obvia procedunt, sed nec novum iisdem tam exemplis quam præceptis caret; sic enim Deus ipse apud Jeremiam *c. 29. v. 6.* præcipit date filiis vestris uxores, & filias vestras date viris & Paul. *1. ad Cor. 7. v. 38.* Qui filiam suam elocat bene facit, subindicans voluntatem & consensum parentum non esse omittendum, imo jus & auctoritatem contrahendi, non esse penes liberos solos, quod & exempla veteris Ecclesiæ copiosè testantur.

XXIII.

Denique jus non solum naturale, divinum & civile necessario auctoritatem & consensum parentum requirunt, sed etiam jus Canonicum: Nam ita statuit canon cum ergo dicitur

Titur: Paterno arbitrio fœmina jungantur Viris, & Evaristus
Papa hunc in modum scribit. Aliter legitimum conjugium non esse
nisi ab his qui super fœminam dominationem habere videntur, &
cuius quibus custoditur Vxor petatur & à Parentibus & propin-
quioribus sponsetur: cui etiam respondet rescriptum Papæ
Nicolai in cap. nostrates 3. d. caus. 30. quæst. 5. ingemi natum à
Leone Papa in c. qualis 4. & in c. non omnis 12. & D. Ambr. in cap.
honorantur 13. c. mul. 14. in fin. & c. merito 15. caus. 32. q. 4. Pro
cujus sententiæ confirmatione, jure videlicet Canonico ve-
teri maxime consensum parentum ad nuptias requiri, etiam
facit rescriptum Papæ Urbani in c. si verum 1. caus. 31. q. 2. &
textus in cap. nullus 6 & cap. tua 8 caus. 36. q. 2. vide denique late
& solide Cothm pag. 1. cons. 1. num. 1. & seqq.

XXIV.

Non ergo admittendi illi, statuentes consensum paren-
tum ad nuptias liberorum de honestate tantum, non vero de
necessitate requiri, eoq; etiam non interposito, matrimoniū,
ratum & liberos legitimos esse. Quod nonnulli adeo verum
esse autumat, ut quælibet etiam statuta, quibus cavetur, ne li-
beri sine consensu parentum matrimonia ineant, irrita esse
statuant, utpote libertatem matrimonii impediencia, Menoch.
l. 2. arb. jud. cent. 5. cas. 453. n. 10. Nec magnopere nos movere
debent constitutiones quædam Pontificiæ quæ contrarium
statuere censentur ut c. sufficit 27. q. 2. & c. hoc sanctum. 32. q. 2.
& c. pen. ext. de rapt. c. cum apud ubi Panorm. videlicet solum
consensum eorum qui contrahunt esse necessarium, etiam si
parentes reclamant. Sed pauculæ hæ constitutiones, vel ali-
ter intelligendæ, ne parentum consensum excludant, vel tan-
tam alias ceremonias & solennitates, quæ olim obser-
vati solebant nec pertinent ad matrimonii substantiam.

C

COM-

comprehendunt : Sicut dicit *glossa in d. c. sufficiat*, & recte, si-
quidem canon ille mentionem facit legum, quæ certe parentum
consensum non excludunt, sicut supra innuimus : Vel habent
locum in his tantum, qui sui juris sunt, sed hanc differentiã jus
neque Naturale, neque divinum agnoscit, sed illud discrete sta-
tuit, & quidem generatim à liberis requirit obedientiam er-
ga parentes *Exod. 20. v. 12. Eph. 6. v. 1. 2. & 3. Coloss. 3. v. 10.*

XXV.

Si vero commodam interpretationem non recipiant, il-
las omnino ex sententia *Basilii Moneri part. 3. c. 3. rejiciendas ar-
bitror*; Tum quia sunt turpes & Reip: perniciosæ, præbent oc-
casionem peccandi & pugnare videntur cum universo jure
nec absque peccato servari possunt, *Bart. in l. omnes populi,*
coll. 8. num. 22. ff. de just. & jur. ideoque non habent vim legum,
sed ipso jure sunt nullius omnino momenti. Tum quia hæ
pauculæ constitutiones recentiorum pontificum, privato
consilio factæ sunt ab Impuris Romani Antichristi mancipi-
is, nec possunt nec debent abrogare tot jura, Naturalia, di-
vina, gentium, & civilia § II. *Inst. de iur. Nat. Gent. & Civil.* Ac-
cedit quod matrimonium res sit mere politica, & non sacra-
mentum ut canonistæ somniant, nihil proinde in hac causa
contra jus civile statuere possunt, quod nos obliget, ut qui
non sumus ejus jurisdictioni subjecti *l. fin. ff. de iurisdic.*
& Pontifex ipse dicit, sententiam à non iudice dictam,
nihil obtinere firmitatis, *c. imprimis, in fin. 2. quest. 1.* Imo
etiam ordinarii iudicis iniquo vel in honesto præcepto non
esse obediendum docet *l. si cum dies 21. §. sed si in aliquem 11.*
ff. de recept. qui arb.

XXVI.

Sed objiciat aliquis, cur utamur pontificiis constitutio-
nibus, in allegando, & decidendo, sed parata est responsio,
uti nos quidem jure canonico, verum quatenus illud æquum,

legitimum, ac cum jure Naturali ac divino congruum, & in quantum illud à nostris Principibus, tacito consensu, longo usu, & consuetudine in his quæ pertinent ad forum & politicam, receptum ac approbatum est. Constitutiones ergo pontificiæ quatenus præcipiunt de rebus politicis ac civilibus, utiles & honestæ. Quatenus vero Impiæ & cum jure Naturali ac Divino pugnantés, rejiciendæ. Oportet enim Deo magis obedire quam hominibus, *act. 5. v. 29.*

XXVII.

Cum vero ex instituti ratione, satis probatum sit consensum parentum in liberorum nuptiis de iure divino, Naturali, Civili & Canonico omnino necessarium esse; Non ineptæ adeo quæstionis erit. *An nuptiæ sine parentum consensu contractæ, irritæ sint?* & irritas eas esse strictum quidem jus suadet *S. 11. Inst. de Nupt. arg. l. 5. C. de LL.* si tamen solenni benedictionis ritu, & copula fuerint consummatæ, ob publicam honestatem & æquitatem non facile rescinduntur *c. pen. ext. de cond. opp. Wesenb. in π. ff. de rit. nupt. n. 8.* Ex heredari quoque liberos ob contumtum patris consensum posse, si modo turpibus personis sese applicuerint, *Nov. 15 cap. 3 §. 11. Geil. 2. obs. 95.*

XXVIII.

Dictum hætenus est, quæ ad matrimonii perfectionem requirantur jam pauca subicere lubet; de dissolutione matrimonii, Sicuti autem matrimonium illud proprie non dicitur quod non fit perpetuo cohabitandi animo, ita etiam divortium illud proprie non dicitur, nisi quod animo perpetuam constituendi separationem fit, *l. 3. ff. de divort. & repud.* Solvuntur autem nuptiæ seu matrimonium morte, vel inter vivos *l. 1. & l. 2. ff. de divort. & rep.* & quidem morte tam naturali, quam civili; Naturali, ut liceat parti superstiti ad secunda vota transire, sed non intra annum luctus *l. 1. C. de secun. Nupt.* Civili ut captivitate, vel alia contingente servitute *l. 8. ff. de capt. & postl. revers.* cum tamen pœnæ juxta *Novell. 22. c. 8.* hodie conjugia non solvant.

XXIX.

XXIX.

Est ergo Divortium definiente Schneid in tract. de nup. p. 3. legitima separatio mariti & uxoris, cum causæ cognitione, dicitur autem velâ diversitate mentium, vel quia in diversas partes eunt qui distrahunt matrimonium l. 2. ff. de divort. & rep. & l. interdi. vortium ff. de verb. sig. Dicitur separatio legitima, neque hæc separatio temere fieri debet, neque alterutra parte non audita, sed cum sufficienti causarum probatione, coram competente iudice c. seculares, & cap. hist. 33. q. 2. etsi uxor fuerit expulsa, ante causæ cognitionem, ante omnia restitui debet, c. sive de conj. 33. quest. 2. c. porro ext. de divort. Nisi notorium fuerit, mulierem ipsam adulterium commisisse, tum enim ad eam recipiendam vir cogi nequit ut probatur ex c. significasti, extr. de divort. Alias non facile divortium admittendum est, nisi ob prægnantes causas propter Adulterium scilicet, & malitosam desertionem Matth. 5. v. 32. & c. 19. v. 8. & 9. quia quos Deus conjunxit homo ne separet Matt. 19. v. 6. Sed queritur an facto jam divortio de jure civili parti innocenti nuptias iterum contrahere liceat; & respondetur affirmando, arg. l. 8. §. hac nisi vir §. 4. & 5. C. de repud.

XXX.

Coronidis quasi loco addimus legitimationem, injuste vel illegitime natorum, ut nimirum hi, extra patriam potestatem constituti ad eam revertantur; Revertuntur autem duobus ab Imperatore allatis modis §. ult. Inst. de nupt. 1. per oblationem curiæ l. 3. & l. 9. C. de nat. lib. 2. Per subsequens matrimonium dicto §. Inst. h. t. modo talis sit, cum qua nuptiæ constare possint. §. sui autem 2. Inst. de hered. que ab intest. def. Sunt quoque & alii duo modi, quibus non legitime natis succurritur, v. c. per rescriptum principis, quando vel patre mortuo vel eo vivo, deficientibus aliis legitime natis, princeps vi summæ majestatis succurrit, facitque hoc vel immediate per semetipsum vel mediate per comites palatinos, Ludv. disp. 2. th. 7. Ultimus modus est nominatio filii naturalis, à patre testamento facta, verum, cum nefas sit tot legitimandorum liberorum adminiculis parentum libidines sublevare, recte ille sublatus est ut & ille, quo quis naturales arrogando faciebat suos Peretz. §. ult. ad Inst. de nupt.

Habes ergo benevole Lector, quæ de presenti materia, pro ingenii ac iudicii modulo, tangenda putavi, quæ licet nec præ acuto stylo scripta sint, nec accurato tuo genio respondeant, bene tamen ut de iis sententias, peto, rogo, obtestor.

F I N I S.

X 261 5933

W 17

...RIDICA

23.

...IIS,

1663, 2.
1#
11

...cessariis

...PICIO

...Consultissimo

...LDO,
...RMANNO

...um, & Eloquen-

...e suo semper &

...Goldschläger

...LUS

...nsuetis

...RVM

...II, Acad. Typogr.